

Bölüm 6

FİZİKSEL ENGELLİ KADINLAR: GEBELİK DÖNEMİNDE, DOĞUM SIRASINDA, DOĞUM SONU DÖNEMDE YAŞADIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Fatma Nilüfer TOPKARA
Nebahat ÖZERDOĞAN

GİRİŞ

Birleşmiş Milletler tarafından en son yayınlanan Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme’de(2008) engelli kavramı “diğer bireylerle eşit koşullar altında topluma tam ve etkin bir şekilde katılımlarının önünde engel teşkil eden uzun süreli fiziksel, zihinsel, düşünsel ya da algısal bozukluğu bulunan kişiler” olarak tanımlanmaktadır¹.Literatür incelendiğinde fiziksel engelli kavramına ilişkin ayrıca bir tanımlama yapılmadığı görülmüştür. Ancak Özürlüler Kanununun engelli tanımına göre fiziksel engelli kavramını “doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılama güçlükleri olan ve korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan kişi” olarak tanımlamak mümkündür².

Dünya Sağlık Örgütü yayınlamış olduğu “*WHO 2011 Disability Report*” ta gelişmiş ülkelerde nüfusun %10’unun, gelişmekte olan ülkelerde ise nüfusun %12’sinin engelli olduğunu bildirmiştir³.Türkiye’deki engelli nüfusunu saptamak için yapılmış en kapsamlı çalışma olan Türkiye Özürlüler Araştırması (2002) sonuç-

KAYNAKÇA

1. Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme (2008). (31/05/2020 tarihinde <https://humanrightscenter.bilgi.edu.tr/media/uploads/2015/08/03/EngellilerinHaklarinalliskinSozlesme.pdf>adresinden ulaşılmıştır).
2. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5378.pdf> (Son Erişim: 31.05.2020).
3. World Health Organization, World Bank. World Report on Disability. Geneva, Switzerland: WHO; 2011. Available from: http://whqlibdoc.who.int/publications/2011/9789240685215_eng.pdf (Erişim tarihi: 27.02.2019).
4. T. C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Türkiye İstatistik Kurumu (2010). Özürlülerin Sorun ve Beklentileri Araştırması, Ankara.
5. Cumurcu BE, Karlıdağ R., & Almış BH. Fiziksel engellilerde cinsellik. *Psikiyatride Guncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry*. 2012; 4(1): 84-98.
6. Parish SL, Rose RA., & Andrews ME. Income poverty and material hardship among US women with disabilities. *Social Service Review*. 2009; 83(1): 33-52.
7. Malouf R, Redshaw M, Kurinczuk JJ et al. Systematic review of health care interventions to improve outcomes for women with disability and their family during pregnancy, birth and postnatal period. *BMC pregnancy and childbirth*. 2014; 14(1): 58.
8. Piotrowski K, & Snell L. Health needs of women with disabilities across the lifespan. *Journal of Obstetric, Gynecologic & Neonatal Nursing*. 2007; 36(1): 79-87.
9. Timur S, Ege E, & Bakış E. Engelli kadınların üreme sağlığı sorunları ve etkileyen faktörler. *CÜ Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*. 2006; 10(1): 51-58.
10. Karataş K, & Gökçe Arslan Çifçi E. Türkiye'de engelli kadın olmak: deneyimler ve çözüm önerileri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 2010; 3(13): 147-153.
11. Mitra M, Clements KM, Zhang J, et al. Maternal characteristics, pregnancy complications and adverse birth outcomes among women with disabilities. *Medical care*. 2015; 53(12): 1027.
12. Kokanah D, Karaca M, Özel Ş, et al. Engelli Kadınlarda Üreme Sağlığı. *Jinekoloji-Obstetrik ve Neonatoloji Tıp Dergisi*. 2018; 15(1).
13. IPPF (1995). (20/02/2020 tarihinde http://www.icc.org.tr/uploads/documents/ureme_haklari/ureme_haklari_ICC.pdf adresinden ulaşılmıştır).
14. Tarasoff LA. Experiences of women with physical disabilities during the perinatal period: a review of the literature and recommendations to improve care. *Health Care for Women International*. 2015; 36(1): 88-107.
15. Simpson LA, Eng JJ, Hsieh JT, et al. The health and life priorities of individuals with spinal cord injury: a systematic review. *Journal of neurotrauma*. 2012; 29(8): 1548-1555.
16. Phillips LA, Burton JM., & Evans SH. Spinabifidamangement. *Current problems in pediatric and adolescent health care*. 2017; 47(7): 173-177.

Güncel Ebelik Çalışmaları

17. Kirby RS, Wingate MS, Braun KVN, et. al. Prevalence and functioning of children with cerebral palsy in four areas of the United States in 2006: a report from the Autism and Developmental Disabilities Monitoring Network. *Research in developmental disabilities*. 2011; 32(2): 462-469.
18. SOYUER F, & MİRZA M. Relationship between lower extremity muscle strength and balance in multiple sclerosis. *Journal of Neurological Sciences (Turkish)*. 2006; 23(4): 257-263.
19. American College of Rheumatology Subcommittee on Rheumatoid Arthritis Guidelines. Guidelines for the management of rheumatoid arthritis: 2002 update. *Arthritis & Rheumatism*. 2002; 46(2): 328-346.
20. Bartels B, Pangalila RF, Bergen MP, et. al. Upper limb function in adult with Duchenne muscular dystrophy. *Journal of rehabilitation medicine*. 2011; 43(9): 770-775.
21. ÖZDEMİR Ü, & TAŞCI S. Kronik Hastalıklarda Psikososyal Sorunlar ve Bakım. *ERÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 2013; 1(1): 57-72.
22. Signore C, Spong CY, Krotoski D, et. al. Pregnancy in women with physical disabilities. *Obstetrics & Gynecology*. 2011; 117(4): 935-947.
23. Smeltzer SC, Mitra M, Iezzoni LI, et. al. Perinatal experiences of women with physical disabilities and their recommendations for clinicians. *Journal of Obstetric, Gynecologic & Neonatal Nursing*. 2016; 45(6): 781-789.
24. Begley C, Higgins A, Lalor J, et. al. Women with disabilities: barriers and facilitators to accessing services during pregnancy, childbirth and early motherhood. National Disability Authority, Dublin. 2009.
25. BAŞGÖL Ş, & OSKAY Ü. Fiziksel engelliliğe gebelik ve annelik üzerindeki etkisi. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*. 2015; 23(1): 88-95.
26. Smeltzer SC. Pregnancy in women with physical disabilities. *Journal of Obstetric, Gynecologic & Neonatal Nursing*. 2007; 36(1): 88-96.
27. Clements KM, Mitra M, Zhang J, et. al. Pregnancy characteristics and outcomes among women at risk for disability from health conditions identified in medical claims. *Women's Health Issues*. 2016; 26(5): 504-510.
28. Horner-Johnson W, Biel FM, Darney BG, et. al. Time trends in birth outcomes and deliveries among women with disabilities. *Disability and Health Journal*. 2017; 10(3): 376-381.
29. Parish SL, Mitra M, Son E, et. al. Pregnancy outcomes among US women with intellectual and developmental disabilities. *American journal on intellectual and developmental disabilities*. 2015; 120(5): 433-443.
30. Çağlayan EK, Kara M, & Gürel YC. Kliniğimizdeki sezaryen operasyonlarında görülen komplikasyonlar ve olası risk faktörlerinin değerlendirilmesi. *Medical Journal of Bakırköy*. 2011; 7: 65-68.
31. Smeltzer SC, Wint AJ, Ecker JL, et. al. Labor, delivery, and anesthesia experiences of women with physical disability. *Birth*. 2018; 44(4): 315-324.
32. Bardak AN, Erhan B, & Gündüz B. Pediyatrik Medulla Spinalis Yaralanmalarında Otonomik Disfonksiyonlar. *Turkish Journal of Physical Medicine & Rehabilitation/Turkiye Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Dergisi*. 2008.

Güncel Ebelik Çalışmaları

33. Iezzoni LI, Wint AJ, Smeltzer SC, et. al. Effects of disability on pregnancy experiences among women with impaired mobility. *Acta obstetrica et gynecologica Scandinavica*. 2015; 94(2): 133-140.
34. Long-Bellil L, Mitra M, Iezzoni LI, et. al. The impact of physical disability on pregnancy and childbirth. *Journal of Women's Health*. 2017; 26(8): 878-885.
35. Šumilo D, Kurinczuk JJ, Redshaw ME, et. al. Prevalence and impact of disability in women who had recently given birth in the UK. *BMC pregnancy and childbirth*. 2012; 12(1): 31.
36. Scott R. Prenatal testing, reproductive autonomy, and disability interests. *Cambridge Quarterly of Healthcare Ethics*. 2005; 14(1): 65-82.
37. Redshaw M, Malouf R, Gao H, et. al. Women with disability: the experience of maternity care during pregnancy, labour and birth and the postnatal period. *BMC pregnancy and childbirth*. 2013; 13(1): 174.
38. RCN guidance for midwives and nurses (2007). Rotheram J. Pregnancy and disability. (04/05/2020 tarihinde https://www.rcn.org.uk/__data/assets/pdf_file/0010/78733/003113.pdf adresinden ulaşılmıştır).
39. LaPierre TA, Zimmerman MK, & Hall JP. "Paying the price to get there": Motherhood and the dynamics of pregnancy deliberations among women with disabilities. *Disability and Health Journal*. 2017; 10(3): 419-425.
40. Malacrida C. Performing motherhood in a disabled world: Dilemmas of motherhood, femininity and disability. *International Journal of Qualitative Studies in Education*. 2009; 22(1): 99-117.
41. Hughes K, Bellis MA, Jones L, et. al. Prevalence and risk of violence against adults with disabilities: a systematic review and meta-analysis of observational studies. *The Lancet*. 2012; 379(9826): 1621-1629.
42. Plummer SB, & Findley PA. Women with disabilities' experience with physical and sexual abuse: review of the literature and implications for the field. *Trauma, violence, & abuse*. 2012; 13(1): 15-29.
43. McCabe J, & Holmes D. Nursing, sexual health and youth with disabilities: a critical ethnography. *Journal of advanced nursing*. 2014; 70(1): 77-86.
44. ŞİMŞEK HN, DEMİRCİ H, & BOLSOY N. Sosyal destek sistemleri ve ebelik. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*. 2018; 8(2): 97-103.
45. CANGÖL E. Jinokoloji Polikliniğine Başvuran Kadınlarda Genital Enfeksiyon Sıklığı ve Genital Hijyen Davranışları. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*. 2013; 21(2): 85-91.